

Kulturdepartementet*Helsingborg, 2015-08-03***Remiss****Framtidens filmpolitik (Ds 2015:31)**

BoostHbg har inte ombetts att lämna yttrande men då vi både aktivt stöttar film samt driver den svenska utvecklingen av nya former av berättelser på nya plattformar har vi valt att svara.

Om BoostHbg

Helsingborgs stad startade BoostHbg som projekt 2009 och sedan 2015 är verksamheten permanent. Syftet var att skapa ett center med fokus på innovation och utveckling inom rörlig bild. BoostHbg stöttar film men huvudfokus har sedan starten legat på transmedia och nyskapande berättelser inom rörlig bild. BoostHbg samarbetar nära med Film i Skåne som sedan 2013 har förlagt sin talang-utveckling av film till BoostHbg. Vi samarbetar bl a kring Pure Fiction och Programmet, ett talang-utvecklingsprojekt med fokus på både film och transmedia. Internationellt har vi varit partner i många stora samarbeten, som t.ex. SWIM och First Motion med syfte att driva transmedia-utvecklingen framåt. Vi samarbetar även med Filmcentrum Syd, Nordisk Panorama, spelkonferensen Nordic Game, samt upplevelsekonferensen Alibis For Interaction. Med bidrag från Region Skåne startade BoostHbg i samarbete med Film i Skåne Sveriges första transmediafond våren 2015. Fonden investerar 1-1,5 miljoner om året i nyskapande transmediaprojekt. Sedan 2014 utvecklar vi även verk inom virtual reality.

Yttrande

Vi tycker det är bra att Kulturdepartementet nu tar ansvar för den svenska filmpolitiken men vi tycker det är mycket oroväckande att så lite av promemorian berör de senaste årens snabba utveckling, inte bara vad gäller konsumtionsmönster utan även inom skapandet av helt nya former av berättande med bas i rörlig bild. Det som i promemorian kallas konvergerande media men som oftast kallas för transmedia.

Det ska noteras att transmedia är inte ett sätt sprida samma film på olika plattformar inte heller att använda social media. Transmedia är istället ett verktyg för att låta själva berättelsen utspela sig på fler än en plattform där olika delar förlänger och fördjupar historien. Inom transmedia fokuserar man också starkt på att ta till vara publikens engagemang, både i skapandet av berättelsen, i upplevandet och i marknadsföringen av berättelser på flera plattformar. Transmedia är helt enkelt ett sätt att få våra berättelser att nå längre, göra mer och vara längre. På så sätt kan publikengagemanget påbörjas långt innan verket är klart och fortsätta långt efter att det är färdigt.

I det stora hela undviker promemorian att beröra detta område. Text i sektionen 5.2 *Utmaningar i den digitala eran* skrivs det om de många negativa utmaningarna i den digitala eran. Dock saknas det helt i promemorian en motsvarande sektion som ger en tydlig analys av alla de positiva möjligheterna med det digitala. Ingen diskussion förs kring de nya berättarsätt som filmare och andra kreatörer använder för att ta tillvara den digitala tekniken och den publikkontakt detta möjliggör genom att på ett innovativt och nyskapande sätt nå och beröra en publik.

Vidare saknas en definition på hur Kulturdepartementet ser på film. I sektion 9.2.1 *Avgränsningar* talas det om att vidga begreppet från film till att gälla "rörliga bilder" men det definieras ej vad det begreppet avser. Flera frågor väcks. Vad är en film idag när allt från inspelning till visning sker digitalt? Är det längden som avgör? I så fall, hur ser man på serier som har exploderat som format de senaste åren? Är det mindre "film" om publiken själv kan vara med och styra handlingen och göra aktiva val som i interaktiva verk? Räknas det som film/rörlig bild om man gör verk i virtual reality, där åskådaren är inne i själva verket i 360° och kan helt styra var en vill titta?¹ Är det film/rörlig bild om verket är helt dokumentärt men uppbyggt enligt interaktiva spelmekanismer som bas?² Räknas spel in då det i största grad handlar om rörlig bild?

Här saknas det en viktig bit i promemorian. Hur ska gränserna dras? Och vem ska bestämma dem?

Text har både de danska och norska filminstituterna valt att stötta transmedia och spel och så gör även the Canadian Media Fund och the National Film Board of Canada. Hur ställer sig Kulturdepartementet till detta?

Det är också oroväckande att det skrivs följande under 9.2.1 *Avgränsningar*:

"Samtidigt som det är önskvärt att kulturpolitiken på filmens område är framsynt, gränsöverskridande och omfattar nya former, är det realistiskt och nödvändigt med vissa avgränsningar. Det är rimligt att filmstödet har ett öppet och brett uppdrag när det gäller utveckling, men ett mer avgränsat när det gäller produktion. Utvecklingsarbete ses därmed som en utforskande, prövande och stundtals experimentell fas, ibland med oförutsägbart utfall. Däremot bör stöd till produktion i första hand främja former som står på fastare och mer etablerad grund."

Här önskar Kulturdepartementet "framsynthet, gränsöverskridande och nya former" samtidigt som de säger rakt ut att dessa projekt nästan enbart ska stöttas i utvecklingen och att själva produktionen ska "i första hand främja former som står på fastare och mer etablerad grund."

¹ Exempel: Oscar Rabys verk Assent - en självbiografisk dokumentär i virtual reality
<http://oscarraby.net/wp/assent/>

² Exempel: the National Film Boards Fort McMoney - ett dokumentärt spel om oljeindustrin där publiken kan kommunicera med varandra <http://www.fortmcmoney.com/#/fortmcmoney>

Hur ska en kunna förvänta sig att kreatörer och producenter ska våga satsa på nya uttrycksformer om själva produktionspengarna är öronmärkta för de traditionella formerna? Sverige är redan långt efter hur flera andra länder skapar nya verk som passar in i den tid vi lever i. Ska våra berättelser kunna konkurrera framöver måste vi leva med i den tid som nu är och stötta nya uttryckssätt på ett tydligt sätt med de medel det kräver.

Överlag refererar promemorian ofta till hur film görs traditionellt utan att full hänsyn tas till den snabba förändring vi nu går igenom. Där t ex film och spel närmar sig varandra och där transmedia är ett område i stark utveckling internationellt. Både de norska och danska filminstituten har avsatt öronmärkta pengar till både transmedia och spel och har särskilda konsulenter för detta. Internationellt har t ex the National Film Board av Canada valt att helt förändra sin mission från att enbart stötta film till att fokusera på nya berättelseformer med fokus på innovation och upplevelse och inte enbart formatet "film".

Kanada är f ö ett föregångsland inom transmedia och innovativt berättande. T ex redan 2010 utbildade Telefilm Canada alla producenter och regissörer i hela landet, stad för stad, i transmedia och nya berättarsätt. Sen the National Film Board lade om sin mission har de blivit världsledande i nya uttryckssätt. The Canadian Media Fund (CMF), som är finansierad via kabelbolagens intäkter, investerar i nyskapande projekt och teknologier som har lett till inte bara nya uttrycksformer, en bredare publik men också nya intäktsformer.

På BoostHbg har vi valt att lägga fokus helt på styrkan i berättelsen och låta den löpa fritt på de format den passar bäst för. Ibland är det "ren" film som i Guldbaggevinnarna *On Suffocation* och *Åta, Sova, Dö* (som vi var först med att stötta). Ibland stöttar vi både film- och transmediadelen som i dokumentären *Ghost Rockets* och fiktiva *Granny's Dancing On the Table*. Nu senast utvecklar vi *Migrant Journeys* som är ett dokumentärt spel som undersöker de illegala flyktingströmmarna till Europa. Vi låter helt enkelt berättelsen leva och verka på de format den passar bäst för, om det så är ett eller flera. Det är aldrig formatet som styr - det är berättelsen som ska leda.

Avslutning

Det sägs att film är bättre på bio men den är inte finare. En ska inte glömma att det är innehållet i berättelsen och upplevelsen av denna som är det primära - inte formatet varken i utförandet eller i visningsformen. Sjunkande filmkonsumtionssiffror för 16-19-åringar visar på att nya generationer berörs av nya former och nya sätt att berätta - är det inte då ännu viktigare att fokus ligger på berättelsen och upplevelsen och inte på formatet eller var och hur det presenteras?!

Framtiden för svensk film och filmiska berättelser ligger inte i att fokusera på hur det har varit utan att tydligare analysera vad som pågår just nu och vad som sker i länder som ligger före och genom detta försöka se framåt mot vad som komma skall. Vi uppmanar därför Kulturdepartementet att fördjupa sig inom transmedia/konvergerande media genom att titta inte bara på Europa utan även Kanada som är ett föregångsland. Vi rekommenderar även en läsning av 2015 års Nostradamus rapport som är en djupanalys över de snabba förändringar som skett angående finansiering, produktion och framförallt publikbeteende.

Vi ser fram emot att bistå Kulturdepartementet med vidare information och diskussion kring konvergerande media/transmedia.

För BoostHvg och Helsingborgs stad

Annika Gustafson
Verksamhetschef BoostHvg
annika@boosthvg.se

Bibi Hidén
Kulturdirektör
Helsingborgs stad

Kristian Andersson
Ordförande Kulturnämnden
Helsingborg stad

Björn Tufvesson Alm
Vice-ordförande Kulturnämnden
Helsingborg stad

Länkar**Canadian Media Fund**

<http://www.cmf-fmc.ca>

National Film Board of Canada

<https://www.nfb.ca/interactive>

<http://onf-nfb.gc.ca/en/about-the-nfb/organization/mandate/>

Nostradamos rapporten

http://www.giff.se/sites/giff.d7.nx/files/atoms/files/gff15_nostradamus_web_0.pdf